

W 80. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego wspominamy heroizm zarówno żołnierzy tego bezprecedensowego zrywu niepodległościowego, jak i ludności cywilnej miasta, która wspierała powstańców, a jednocześnie była narażona na działania wojenne toczone na ulicach stolicy.

Warszawa walczyła przez 63 dni (od 1 sierpnia do 3 października 1944 r.). Po raz pierwszy od jesieni 1939 r. ujawniono wtedy podziemne struktury państwowe. Polska znów żyła! Powstanie Warszawskie było kulminacją, a jednocześnie ostatnią podjętą przez Polskie Państwo Podziemne próbą otwartej walki zbrojnej o niepodległość Polski z okupantem niemieckim, a pod względem politycznym – także z Sowietami, gdyż powstańcze zwycięstwo miało przypisać podziemnym władzom rolę gospodarza terytorium, na które wkraczała Armia Czerwona. Cele te nie zostały osiągnięte. Przegrano walkę. Wydawało się też wówczas, że na zawsze przegrano niepodległość.

Ciężar odpowiedzialności za decyzję o zrywie spoczął na dowódcach powstania z gen. Tadeuszem Komorowskim „Borem” na czele. Historycy szacują, że podczas walk, nalotów,

ostrzałów artyleryjskich, a także masakr przeprowadzanych przez oddziały niemieckie na ludności cywilnej zginęło od 150 tys. do 200 tys. ofiar – żołnierzy Armii Krajowej oraz cywilnych mieszkańców miasta.

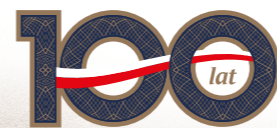
Niemcy, na skutek systematycznego wyburzania i nalotów, obrócili w gruzowisko 85 proc. przedwojennej zabudowy Warszawy, pozostała wśród ruin ludność wypędzili z miasta, a żołnierzy osadzili w obozach. Zginął kwiat młodzieży polskiej, przyszłej elity narodu. Ponieważ powstańczy dramat Polski był tak dojmujący, a powojenny werdykt przywódców zwycięskich mocarstw tak niesprawiedliwy, wolni od 35 lat Polacy obchodzą co roku dzień wybuchu Powstania Warszawskiego z należnym, głębokim szacunkiem dla bohaterów zrywu. Powstańcy wykazali się bowiem niezwykłym poświęceniem i patriotyzmem, a odwagi dodawała im wiara. Stąd dziś, gdy żyją jeszcze ostatni uczestnicy tych walk – żołnierze i świadkowie dwóch miesięcy heroicznego przeciwstawiania się okupantowi – zobowiązani dziedzictwem tamtych dni chcemy uczestniczyć wraz z naszymi wielkimi bohaterami i pod ich przywództwem w uroczystych obchodach rocznicowych. Chcemy przeżywać ten

niezwykły moment naszej historii i pielęgnować pamięć o nim.

Na banknocie kolekcjonerskim poświęconym 80. rocznicy wybuchu powstania zaprezentowano symboliczny obraz zrywu: na przedniej stronie zwycięstwo polskich żołnierzy, którzy mimo słabego uzbrojenia i osamotnienia w walce potrafili wygrać z Niemcami, choćby zdobywając budynek PAST-y. Na odwrotnej stronie – m.in. ludność cywilną modlącą się podczas jednej z połowych mszy św., odprawianych głównie na podwórkach warszawskich kamienic. W tym tragicznym czasie wiara dodawała odwagi, nadawała sens walce i poświęceniu życia za wartości najwyższe, w tym wolność przyszłych pokoleń. Widniejący na banknocie symbol Polski Walczącej – wszechobecny na murach i pomnikach powstańczej stolicy – był znakiem nadziei na odzyskanie niepodległości Ojczyzny. Czas pokazał, że ofiary powstańczego pokolenia nie poszły na marne. Ich wnukowie żyją dziś w wolnej Polsce.

Jan Żaryn

Ilustracje na banknocie na podstawie zdjęć ze zbiorów Muzeum Powstania Warszawskiego (fotografie autorstwa: Eugeniusza Lokajskiego „Broka”, Joachima Joachimczyka „Joachima”, Wacława Lotha „Kupca”, Sylwestra Brauna „Krisa”).

STULECIE UTWORZENIA
BANKU POLSKIEGO SA
I WPROWADZENIA
ZŁOTEGO DO OBIEGU

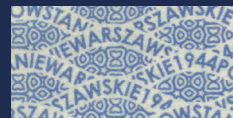

NARODOWY
BANK POLSKI

Banknot kolekcjonerski

**80. ROCZNICA
WYBUCHU
POWSTANIA
WARSZAWSKIEGO**

mikrotekst

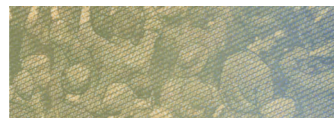

druk stalorytniczy, intaglio

element wypukły

Wymiary: 150 mm × 77 mm
 Nakład: do 80 000 szt.
 Projektantka: Justyna Kopecka
 Emitent: NBP
 Producent: Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA na zlecenie NBP

26 lipca 2024 roku
 Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł
 80. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego

druk irysowy

raster specjalny

znak wodny

skala 1:1

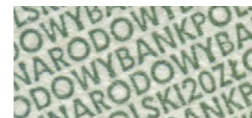
flaga widoczna także w świetle UV

nitka zabezpieczająca

SPARK – farba zmienna optycznie

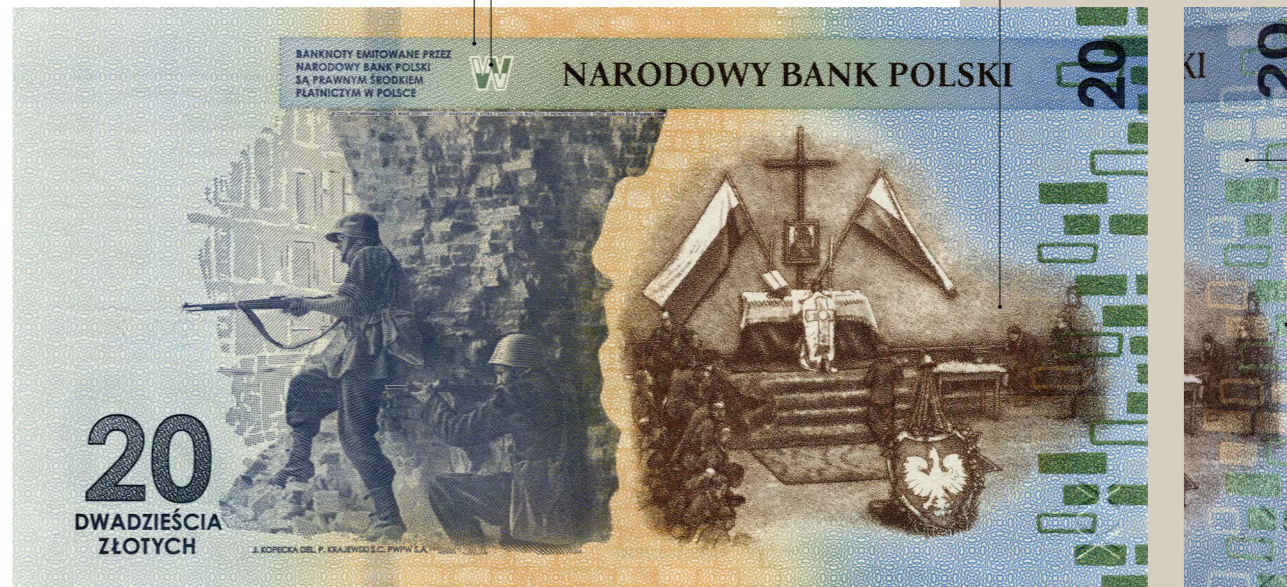
mikrotekst

recto-verso

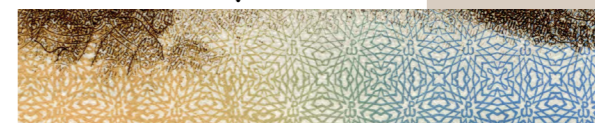

raster specjalny w druku stalorytniczym

element irydyscentny Iris4Note

element optycznie zmienny Opal4Note

druk irysowy

7 sierpnia 2024 roku
 Narodowy Bank Polski planuje wprowadzenie do obiegu monety kolekcjonerskiej o nominale 20 zł z serii „Historia monety polskiej” – „Grosz z miedzi krajowej Stanisława Augusta”.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP oraz przez sklep internetowy NBP.

Zapraszamy do zapoznania się z planem emisji na stronie:

nbp.pl/plany-emisyjne

Na Państwa dodatkowe pytania odpowiedzą nasi konsultanci pod numerem telefonu:

+48 22 185 17 05